herpy

PILEGIFTFRØER

Harlequin Poison Frog

Oophaga histrionica

Oophaga histrionica er en dagaktiv pilegiftfrø på 3-4 cm fra regnskoven i det vestlige Colombia, brun til sort med store orange pletter. Haletudserne lever udelukkende af ufrugtbare æg, som hunnen lægger til dem, og det gør arten til en af de sværeste pilegiftfrøer at opdrætte. Den er kritisk truet, og artens afgrænsning blev ændret i 2018.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates histrionicus* Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**3-4 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**9 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Ekspert**

PASNING

Min. terrarie	**50 × 50 × 50 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-26 °C**
Temperatur, nat	**18-21 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**12 mdr.**
Æg pr. lægning	**4-20**
Klækning	**10 dage**
Larvetid	**90 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Ufrugtbare æg fra hunnen**
Yngelpleje	**Vogter æggene, bærer haletudserne og fodrer haletudserne med æg**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Kritisk truet (CR)**

Hele slægten Oophaga står på CITES liste II, så handel over landegrænser kræver CITES-papirer. Arten er kritisk truet, og vildfangne dyr er blevet smuglet ud af Colombia, så køb kun dyr med dokumentation for lovligt opdræt og oprindelse. EU-bilaget er ikke aflæst og er derfor udeladt.

Om arten

Oophaga histrionica er en af de større pilegiftfrøer. Den blev beskrevet af Arnold Adolph Berthold i 1845 som *Dendrobates histrionicus* og blev længe opfattet som én vidt udbredt art med et væld af farveformer fra hele Colombias Chocó-region.

I 2018 delte Andrés Posso-Terranova og José Andrés komplekset op på grundlag af genetik, udseende og levesteder. Tre arter blev beskrevet som nye: *Oophaga anchicayensis*, *Oophaga andresi* og *Oophaga solanensis*. Navnet *O. histrionica* hører nu kun til de frøer, der lever omkring Santa Cecilia i Risaralda, og som er meget lig den oprindelige beskrivelse. Mange af de

farveformer, der i hobbyen går under navnet, fx 'Bahia Solano', 'Playa de Oro' og 'Anchicayá', stammer fra områder, der nu hører til de nye arter. Pasningsoplysningerne nedenfor gælder derfor det gamle, brede kompleks. Slægtsnavnet *Oophaga* betyder "ægæder" og hentyder til haletudserne.

I den snævre afgrænsning er voksne dyr i gennemsnit 33 mm fra snude til kloak og mindre end de øvrige arter i komplekset. Frøer fra hele komplekset måler 3-4 cm. Kroppen er lysebrun til sort med som regel en eller to store orange eller rødorange pletter på ryggen; hos enkelte dyr er pletterne svage eller mangler. Kønnene ligner hinanden.

I naturen er huden giftig. Giften, histrionicotoksiner, er opkaldt efter netop denne art og blokerer nervesystemets acetylcholinreceptorer. Frøerne danner den ikke selv, men optager den fra byttedyr som myrer og mider. Opdrættede dyr, der vokser op på foderinsekter, mangler giften og regnes for ugiftige, mens vildfangne dyr kan beholde den længe og være farlige at håndtere. Rør derfor ikke frøerne, og vask hænder efter arbejde i terrariet.

Læs mere: Opdræt af haletudser Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

I den snævre afgrænsning fra 2018 findes *Oophaga histrionica* kun i Colombia, på stillehavssiden af Andesbjergene ved den øvre Río San Juan. Bestandene ligger omkring Santa Cecilia i departementet Risaralda og dækker tilsammen under 30 km².

De øvrige bestande, der tidligere blev regnet med, hører nu til andre arter: *O. solanensis* lever vest for Río Atrato fra Bahía Solano gennem Serranía de Baudó, *O. andresi* lever øst for Río Atrato omkring Tutunendo og Playa de Oro, og *O. anchicayensis* lever længere mod syd i Valle del Cauca. Kortets fund viser det gamle, brede kompleks og ikke artens udbredelse efter opdelingen. Enkelte fund uden for Colombia skyldes formentlig fejlbestemmelser.

Arten er vurderet som kritisk truet (CR) på IUCN's rødliste. Ingen af bestandene ligger i et beskyttet område. Truslerne er skovrydning, ikke mindst i forbindelse med minedrift og ulovlige afgrøder, og indsamling til den ulovlige handel med dyr. I november 2018 fandt colombianske myndigheder i lufthavnen i Bogotá 216 pilegiftfrøer gemt i små filmdåser på vej mod Tyskland, heraf 153 bestemt som *O. histrionica*. Hvert dyr kunne indbringe omkring 2.000 dollar på det illegale marked.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia.

LEVESTED

Oophaga histrionica lever i varm, meget fugtig regnskov i 342-410 m højde. Middeltemperaturen ligger omkring 26 °C året rundt, og der falder over 5.000 mm regn om året, så der er ingen egentlig tørtid. Levestederne er stærkt strukturerede med væltede stammer, grene og tæt underskov.

Frøen er dagaktiv og lever på skovbunden mellem nedfaldne grene og blade. Den jager myrer og mider fra solopgang og søger i løbet af eftermiddagen skjul under løvet eller oppe på væltede stammer. Hannen kalder fra en lav siddeplads. Haletudserne vokser op i små vandsamlinger, typisk i bladhjørnerne på bromelier.

Pasning

TERRARIET

Tallene her gælder det gamle, brede kompleks. Et par skal have et regnskovsterrarie på mindst 50 × 50 × 50 cm, og større er bedre. *Oophaga*-arterne kan være territoriale, så hold kun ét par, medmindre terrariet er meget stort.

Plant flere store bromelier, gerne omkring 35 cm i diameter, med brede, stærke blade, der kan bære frøerne og holde vand i bladhjørnerne. De giver hunnen mange steder at afsætte haletudser. Byg bunden op med et drænlag, en fiberdug og et fugtigt substrat med et tykt lag løv øverst, og giv kork, rødder og grene at klatre på. Dæk til med glas med et ventilationsfelt, og luk alle sprækker, så hverken frøer eller foderdyr slipper ud.

Bland aldrig arter eller lokaliteter, hverken i samme terrarie eller til avl. Efter opdelingen i 2018 er det ekstra vigtigt at kende dyrenes oprindelse.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal ligge på 24-26 °C, og om natten sænkes den 5-6 grader, til 18-21 °C. Temperaturen behøver kun at svinge 1-2 grader over året, og der er ingen vinterhvile.

Arten lever i varm lavlandsskov, men et lukket terrarie bliver hurtigt for varmt. Stil det uden direkte sol, brug lys, der ikke varmer meget, og hav et termometer med føler nede i terrariet. Der er ikke brug for en varmespot.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 70-80 % midt på dagen og op mod 100 % morgen og aften. Det klares lettest med et regnanlæg og et tågeanlæg på timer. Sprøjt med osmosevand eller regnvand, så ruder og blade ikke får kalkpletter.

Bunden skal være fugtig, men ikke vandmættet, og luften må ikke stå stille, for så kommer skimlen. Bliver luften for tør, skjuler frøerne sig, og de små unger tørrer let ud.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål med omkring 1 cm vand og en rampe af sten eller mos er nok til de voksne. Brug osmosevand, regnvand eller afkloreret postevand, og skift vandet ofte. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så sæbe, rengøringsmidler og creme må ikke komme i nærheden af terrariet.

Haletudserne skal have små, vandfyldte steder. Bromeliernes bladhjørner er det naturlige valg, og filmdåser, der sidder skråt, så de hele tiden holder vand, er et godt supplement (se Æg og haletudser).

LYS OG UVB

Lyset er først og fremmest til bromelierne og de andre planter. Giv omkring 12 timers lys om dagen med LED eller lysstofrør, der ikke varmer meget. Arten har ikke noget kendt behov for UVB, og frøerne får deres D3-vitamin gennem tilskuddet på foderet. Vil du bruge en svag UVB-kilde, så hold dig til Ferguson-zone 1, og sørg for masser af skygge.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Oophaga histrionica æder små leddyr, i naturen især myrer, termitter, mider og små biller. I terrariet består grundfoderet af vingeløse bananfluer, springhaler og små og lidt større nyklækkede fårekyllinger, gerne suppleret med engplankton, når det kan fås.

Voksne frøer fodres omkring hver anden dag, ungdyr dagligt. Pudr foderdyrene med et vitamin- og mineralpulver til padder. En hun, der fodrer haletudser, skal have rigelig og alsidig føde, for det bestemmer kvaliteten af de æg, haletudserne lever af. Hold selv kulturer af bananfluer og springhaler, så der altid er foder.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Oophaga histrionica er dagaktiv. Hannen kalder fra en lav siddeplads, og hannerne forsvarer deres territorier. Hold derfor kun ét par i terrariet.

Håndtér ikke frøerne. Huden er følsom, og dyrene bliver let stressede. Skal en frø flyttes, så lok den ind i et rent bæger. Vildfangne dyr er ofte stressede, har en langt højere dødelighed end opdrættede og kan stadig være giftige. De skal holdes helt adskilt fra andre dyr.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene ligner hinanden, og der er ingen sikre ydre kendetegn. Hannens kald er det sikreste tegn, og en hun afslører sig ved at lægge æg. Unge hanner kan begynde at kalde allerede ved 4-5 måneder, men de første befrugtede lægninger kommer ved 12 måneders alderen. Det letteste er at lade flere unge dyr vokse op sammen og se, hvem der kalder.

PARRING

I naturen yngler frøerne i regntiden. Hannen kalder fra et blad med en summende, trillende lyd. Når en hun nærmer sig, kalder de til hinanden og rører ved hinanden, og parret finder sammen et sted til æggene. Hunnen lægger æggene, og hannen befrugter dem bagefter. Parringsadfærden ligner den hos de nærtbeslægtede *Oophaga lehmanni* og *Oophaga speciosa*.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger 4-20 æg på et blad eller i løvet, i terrariet gerne i en filmdåse. I terrariet kan et par lægge 9-12 æg hver anden uge. Hunnen vogter æggene, og når haletudserne klækker, kravler de op på hendes ryg. Hun bærer dem én ad gangen til hver sin lille vandsamling, helst i bladhjørnerne på en bromelie.

Haletudserne lever kun af ufrugtbare æg, som hunnen vender tilbage og lægger i vandet omtrent hver anden dag. Fiskefoder og æg fra andre arter som *Dendrobates auratus* bliver ganske vist ædt, men haletudserne gennemfører ikke forvandlingen. Lad derfor hunnen klare opdrættet selv, og giv hende mange små vandsteder. Hun skal huske, hvor hver enkelt haletudse sidder.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter omkring 10 dage, og haletudserne bruger derefter omkring tre måneder på at blive til små frøer. Når forbenene kommer, holder haletudsen op med at æde og lever af halen. Den lille frø kravler selv op af bromelien og begynder livet på land, så sørg for fugtigt mos og blade omkring vandstederne.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er meget små og kan kun klare de allermindste foderdyr. Springhaler er grundfoderet, og mere alsidig føde øger formentlig chancen for, at de overlever. Hold dem i en lille opdrætsboks med høj luftfugtighed, mos, løv og en tæt bestand af springhaler, og pudr foderet med vitaminer og mineraler. Kun få unger bliver ældre end seks måneder, så flyt dem først til et større terrarie, når de æder sikkert og vokser jævnt.

Sundhed og typiske fejl

Disse problemer går igen hos pilegiftfrøer:

- Overophedning og stillestående luft. Frøerne bliver sløve og gemmer sig.
- Mangelsygdomme som bløde knogler og skæve ben, hvis foderet ikke pudres med vitaminer og mineraler.
- Svage unger. Kun få unger når seks måneder, og alsidig føde til både hunnen og ungerne er afgørende.
- Parasitter og stress hos vildfangne dyr, som har langt højere dødelighed og skal holdes adskilt fra opdrættede.
- Chytridsvamp (*Batrachochytrium dendrobatidis*), en alvorlig paddesygdom. Hold nye dyr i karantæne i nogle uger.

Levealderen i fangenskab er omkring 9 år. Kontakt en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø holder op med at æde, taber sig eller får hævelser eller sår.

Fordi arten er kritisk truet og smugles, bør man kun købe dyr med dokumentation for opdræt og lokalitet. Lovligt opdrættede dyr fra licenserede opdræt i Colombia findes i begrænset omfang. Efter opdelingen i 2018 kan det være uklart, hvilken art et dyr, der sælges som *O. histrionica*, egentlig tilhører.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.